[2018] 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 112

ਯੂਨੀਅਨ ਟੈਰੀਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 67 ਆਫ 2018)

ਜਨੇਰੀ 08, 2018

[ਆਰ. ਭਾਨੁਮਤੀ ਅਤੇ ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ:

ਨਿਯੁਕਤੀ - ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਬਲ - ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦਾ ਅਹੁਦਾ - ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣਾ - ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ - ਮਾਲਕ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ - ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਬਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਸਨ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ ਜੋ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ - ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬਦਨੀਤੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ - ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ - ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਨੀਤੀ ਵਾਲਾ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ - ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ।

ਨਿਯੁਕਤੀ - ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਬਲ - ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦਾਅਵਾ - ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਸਬੰਧਤ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਝੂਠੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। -

ਯੂਨੀਅਨ ਟੈਰੀਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ -ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਫੈਸਲਾ - ਨਿਯੁਕਤੀ - ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਬਲ - ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਆਯੋਜਿਤ: ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ। ਅਦਾਲਤ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਝੂਠੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 10][118- ਸੀ]

ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਸਮੁਥਿਰਮ (2013) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 598: [2012] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 174-ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

2. ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 11][118- ਜੀ-ਐੱਚ]

ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ (2013) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 685: [2013] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 432; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪਰਵੇਜ਼ ਖਾਨ (2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591; ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 471: [2016] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 445 - ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

3.1 ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰੀ/ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਚਰਿੱਤਰਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13][122- ਸੀ-ਡੀ]

3.2 ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਬਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ

ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ 2(ਏ)(ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਬੇਦਾਗ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਨੀਤੀ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15, 17] [124- ਡੀ-ਐਫ; 125-ਸੀ]

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 377: [2014] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 155 - ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2014] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 155 ਪੈਰਾ 7 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2012] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 174 ਪੈਰਾ 10 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2013] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 432 ਪੈਰਾ 11 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

(2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591 ਪੈਰਾ 11 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2016] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 445 ਪੈਰਾ 12 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2014] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 155 ਨੂੰ ਪੈਰਾ 16 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 67 ਆਫ਼ 2018।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 24.02.2016 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ, 2013 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 3532 (ਓ ਐਂਡ ਐਮ)

ਨਾਲ

ਸੀ. ਏ. ਨੰਬਰ 68, 69 ਅਤੇ 70 ਆਫ਼ 2018।

ਨਿਖਿਲ ਗੋਇਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਵੀਨ ਗੋਇਲ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਘੜੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਮੁਕੇਸ਼ ਕੇ. ਗਿਰੀ, ਸੁਧੀਰ ਨਾਗਰ, ਅੰਕਿਤ ਖੇੜਾ, ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਜਵਾਬਦੇਹਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਰ. ਬਾਨੂਮਥੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

2. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ

ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਅਸੀਂ 2016 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 20750 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗੇ।

3. 14.03.2010 ਨੂੰ, ਯੂਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਕਾਰਜਕਾਰੀ) ਦੀਆਂ 1200 ਅਸਥਾਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਔਨਲਾਈਨ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਭਰਤੀ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 2(ਏ)(ਏ) ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਗਾਈਡਲਾਈਨ ਨੰਬਰ 2(ਏ)(ਬੀ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੈਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਸਰੀਰਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਟੈਸਟ, ਸਰੀਰਕ ਮਾਪ ਟੈਸਟ, ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਕਾਰਜਕਾਰੀ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 323 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 506 ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 29.01.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ।

5. ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੀਏਟੀ ਅੱਗੇ ਓਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਸੀਏਟੀ ਨੇ 24.07.2012 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਓਏ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਓਮਬੀਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ

ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਰਾਜ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਉਸਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਫੋਰਸ ਹੈ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਬਲ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਚੰਗੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਟਰੈਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਉਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤੋੜ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ 'ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ' ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਬਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 'ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ' ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਕੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 377 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

8. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:-

(i) ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਤਰਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ?

(ii) ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ?

9. 23.06.2010 ਨੂੰ, ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਯੂਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ 2010 ਦਾ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 44 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

(ਏ) ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ

(ਏ) ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸਾਂ, ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਸਦੀਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ/ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

(ਬੀ) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸਾਂ, ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

....."

ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ 2(ਏ)(ਬੀ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਨਾ ਸਮਝਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

10. ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਸਬੰਧਤ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਛੂਠੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਸਮੁਥਿਰਮ (2013) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 598 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:-

"24. "ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਰਬੀਆਈ ਬਨਾਮ ਭੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਚਾਲ (1994) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 541 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ 46(4) ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਬਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ ਹੋਣਾ", "ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣਾ", "ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਹੋਣਾ" ਸ਼ਬਦ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਜਾਂ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਐਲਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ "ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ ਹੋਣਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

11. ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਚੰਗੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ (2013) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 685 ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ/ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:-

"23. ਨੀਤੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋ ਜਾਣ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜਾਂ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਿਰਫ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਬਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਿਗੜਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇਹ ਨੀਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਦਾਗ਼ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ।

24. ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰਕੇ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇੱਥੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਬਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਰੀ ਹੋਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਹੋਣਾ, ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਫ਼ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 787 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਹੋਵੇ।

25. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਸ. ਸਮੁਥਿਰਮ (2013) 1 ਐਸਸੀਸੀ 598 ਵਿੱਚ "ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 509 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਈਵ-ਟੀਜ਼ਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸ ਸੀ। ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਏ। ਆਰਬੀਆਈ ਬਨਾਮ ਭੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਚਾਲ (1994) 1 ਐਸਸੀਸੀ 541 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਮਾਨ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੀ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ", "ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ" ਅਤੇ "ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਜਾਂ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਐਲਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘੜੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ "ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ

ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।.....

33. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਬਰੀ ਨੂੰ ਅਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1987 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ। ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮਾਹੌਲ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਪੀੜ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

35. ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਫੋਰਸ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਸ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਹੁਤ ਇਮਾਨਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਬਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਆਰਡਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀ ਛਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵਰਗੇ ਵਿਧੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪਰਵੇਜ਼ ਖਾਨ (2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591 ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 471 ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ (ਮਾਮਲਿਆਂ) ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੈਰਾ (38) ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਰਾ (38.5) ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

13. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਮਾਲਕ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਰਵੇਜ਼ ਖਾਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੇਦਾਗ਼ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰੀ/ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬਦਨੀਤੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

14. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਮ/ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੰ.	ਦੋਸ਼	ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ	ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰ
ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰ. 20750/16	*ਧਾਰਾ 148, 149, 323 ਅਤੇ 506 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ। *ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਲਾਸ ਰੂਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ।	*ਪੀਡਬਲਯੂ-1 (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।	*ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਟਾਰ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਬਣ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ।

	*ਲਾਠੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।	*ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। *ਆਈਓ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। *ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਕੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।	*ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। *ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ 19 ਸਾਲ ਸੀ।
ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰ.20750/16	*ਧਾਰਾ 148, 149,323 ਅਤੇ 506 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ। *ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਲਾਸ ਰੂਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। *ਡੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।	*ਪੀਡਬਲਯੂ1 (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ2 ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। *ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। *ਆਈਓ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। *ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਕੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।	*ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਟਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ। *ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। *ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ 21 ਸਾਲ ਸੀ।

ਯੂਨੀਅਨ ਟੈਰੀਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ [ਆਰ. ਬਾਨੂਮਥੀ, ਜੇ.]

ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਮ/ ਐਸਐਲਪੀ ਨੰ.	ਦੋਸ਼	ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ	ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰ
ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ)ਨੰ.23855/16	*ਧਾਰਾ 323,307 ਅਤੇ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ। *ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਸਟਿੱਕਾਂ, ਲੱਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲਗਾਈਆਂ।	*ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ। *ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਿਆ। *ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। *ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।	*ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਗੰਭੀਰ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। *ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰ.23726/16	*ਧਾਰਾ 323 ਅਤੇ 506 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ। *ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। *ਉਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤੇ। *ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਦੀ ਰਾਡ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ। *ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।	*ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਇਕੱਲੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। *ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। *ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ।	*ਇਕੱਲੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। *ਇਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

ਓਮਬੀਰ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰ. 8905/17	*ਧਾਰਾ 323,354,506/34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ। *ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਓਮਬੀਰ ਨੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸੁਦੇਸ਼ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ। *ਉਸਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।	*ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਦੀਪ (ਪੀਡਬਲਯੂ2) ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।	*ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। *ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰੀ ਲਈ ਤਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਬਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰੀ ਲਈ ਤਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ 2(ਏ)(ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਦਾਗ਼ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

16. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 377 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 148, 149, 323, 325 ਅਤੇ 307 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ

ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਬਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ।

17. ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

18. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ